

Advies over het Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling 2017

- Op eigen initiatief
- Dit advies werd voorbereid door de werkgroep strategieën
- Goedgekeurd door de AV van de FRDO via schriftelijke procedure (zie bijlage 1)
- De oorspronkelijke taal van dit advies is het Nederlands

1. Context

- [a] Van 25 tot 27 september 2015 vond in New York de UN Sustainable Development Summit¹ plaats. Daar namen de staats- en regeringsleiders de verklaring *Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development*² aan. Het centrale onderdeel van het akkoord van de Summit is een set van SDGs.³ Concreet gaat het om 17 SDGs en 169 targets.⁴ De *2030 Agenda for Sustainable Development (2030 ASD)* bestaat uit vijf onderdelen: een preambule, een politieke verklaring, een overzicht van de SDGs en targets, een hoofdstuk over de 'Means of Implementation' en het 'Global Partnership', en een hoofdstuk over 'Follow-up and review'.
- [b] De Wet betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling⁵ van 1997, herzien in 2010, voorziet de publicatie van het federaal rapport duurzame ontwikkeling in twee delen. Het is de Taskforce Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau (TFDO) die dit rapport opmaakt. Enerzijds is er een toekomstverkenning, anderzijds is er een stand van zaken en evaluatie. Het rapport 2017⁶ is de toekomstverkenning. Het rapport 2019 is het evaluatieve rapport. Het rapport 2017 werd gepubliceerd in december 2017. De voorbereiding van het rapport 2019 is ondertussen al gestart.
- [c] Dit advies is aanvullend op eerdere adviezen over de SDGs en de *2030 ASD*.⁷

2. Advies

2.1. Opmerkingen over het federaal rapport 2017

- [1] De raad verwelkomt de publicatie van het federaal rapport 2017. Het is als geheel een nuttig rapport dat een belangrijke rol kan en zou moeten spelen in de verdere uitbouw van een performant kader voor de implementatie van de *2030 ASD* op federaal en nationaal niveau. De raad rekent erop dat de regering op gepaste wijze zal reageren op dit rapport en daarbij aangeeft hoe ons land tot een betere implementatie van de *2030 ASD* kan komen en hoe daarbij verdere stappen kunnen gezet worden ten opzichte van het huidig kader zoals voorzien in de wet duurzame ontwikkeling en de nationale

¹ Zie: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/summit> .

² De tekst van de *2030 Agenda for Sustainable Development*: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

³ SDGs = Sustainable Development Goals.

⁴ De 17 SDGs en 169 targets: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs> .

⁵ Zie: [Wet duurzame ontwikkeling](#)

⁶ Zie: [Federaal rapport 2017](#)

⁷ Het gaat hier om: (1) [Advies over de implementatie van de SDGs](#) (2015a05), (2) [Advies over de kadertekst nationale strategie duurzame ontwikkeling](#) (2016a07), (3) [Advies over het Belgische rapport voor de Voluntary National Review 2017](#) (2017a05).

strategie duurzame ontwikkeling.⁸ Het huidige kader of de manier waarop dat wordt gehanteerd is volgens de raad onvoldoende duidelijk of slagkrachtig. De raad nodigt verder het federaal parlement uit om een grondige discussie te wijden aan dit federaal rapport.

- [2] De raad vindt dat het eerste hoofdstuk van het rapport (dat methodologische voorstellen bevat voor een vertaling van de SDGs naar de Belgische context) een zeer nuttige methodologische bijdrage vormt voor de omzetting van de SDGs in de Belgische beleidscontext. De raad herhaalt zijn vraag naar een omvattend beleidsplan⁹ voor het halen van de SDGs in België tegen 2030. Het federaal rapport ontwikkelt een aantal inzichten en instrumenten waarop verder dient gebouwd te worden.
- [3] De raad vindt de methodologische aanzet in dit hoofdstuk om te komen tot een systemische benadering, gericht op het beter in beeld brengen van de interactie tussen verschillende beleidsdomeinen en SDGs, zeer nuttig en hoopt dat deze benadering zal worden verdergezet in het rapport 2019. De raad hoopt dat dit onderzoek de volgende jaren structureel versterkt wordt, om zo te komen tot een grotere beleidscoherentie en een inzicht in de externe impact van intern beleid.
- [4] De raad vindt het onderzoek naar de vooruitgang van België in het uitvoeren van de SDGs, wat de inhoud is van het tweede hoofdstuk van het rapport, zeer relevant. Daarmee zegt de raad niet het onvoorwaardelijk eens te zijn met de gebruikte 34 indicatoren en de manier waarop die geselecteerd werden. De resultaten van het onderzoek in dat hoofdstuk wijzen duidelijk op de noodzaak van een versnelling en versterking van het beleid duurzame ontwikkeling op alle beleidsniveaus en in alle beleidsdomeinen. Wat het federale niveau betreft, is er tot nog toe onvoldoende overtuigend geantwoord op de grote uitdaging die blijkt uit die resultaten. De nationale strategie duurzame ontwikkeling is in zijn huidige vorm ook een onvoldoende sterk antwoord op de uitdaging. De raad nodigt het parlement en de regering op federaal niveau uit om snel aan te geven op welke manier verbeteringen op dit vlak mogelijk zijn. De raad is er onder meer van overtuigd dat een betere afstemming tussen de verschillende beleidsniveaus (van Europees tot lokaal) van de monitoring en implementatie van de SDGs aangewezen is.
- [5] De raad vindt de gepresenteerde scenario's in het derde hoofdstuk (dat projectiescenario's onderzoekt voor de domeinen armoede en inkomensongelijkheid, energie en klimaat, vervoer) erg relevant. Het rapport stelt in de conclusie van dit hoofdstuk dat bij een voortzetting van het huidige beleid de gekwantificeerde doelstellingen of cijferdoelen in de meeste gevallen niet zullen worden bereikt, wat volgens de raad een reden tot bezorgdheid is. De onderzochte scenario's onderstrepen het belang van een goed uitgebouwde langetermijnplanning in het beleid. De raad is ervan overtuigd dat er – voor onder meer de strategische beleidsdomeinen die hier behandeld worden – een sterkere samenwerking en afstemming nodig is door de verschillende beleidsniveaus van ons land. Dat zou moeten gebeuren in een geest van een elkaar versterkend federaal model, volgens het mutualiteitsbeginsel.¹⁰
- [6] Het rapport maakt duidelijk hoe interessant en zinvol het is om tot een meer systemische benadering te komen die oog heeft voor de wisselwerking tussen beleidsdomeinen en SDGs. De raad beveelt aan de beleids capaciteit op dit vlak te versterken, zodat nog beter relevante vraagstukken zoals bv. de impact van diverse ecologische uitdagingen op de sociale zekerheid of de performantie van onze economie in kaart gebracht kunnen worden.

2.2. Opmerkingen over de aanbevelingen in het rapport 2017

⁸ Zie: [Nationale strategie duurzame ontwikkeling](#)

⁹ Zie: 2015a05, [12]

¹⁰ Zie: 2017a05, [10]

- [7] De raad kan zich vinden in het geheel van de aanbevelingen in het rapport 2017. Voor een aantal aanbevelingen wil de raad nog enkele elementen toevoegen.
- [8] Aanbeveling 1 (globale doelstellingen vertalen in precieze en concrete doelstellingen voor België). De raad vindt dat het huidige kader te weinig nuttige instrumenten bevat om voldoende performant te antwoorden op de uitdaging zoals die blijkt uit het rapport. De raad verwijst in dat verband naar de nood aan een omvattend en voldoende bindend beleidsplan voor het halen van de SDGs en de vraag naar een robuustere nationale strategie. Verder dient ook de vraag gesteld te worden naar de relevantie van de gekozen indicatoren om de realisatie van de SDGs op te volgen.
- [9] Aanbeveling 2 (realistische tussentijdse doelstellingen bepalen). De raad vindt dit een nuttige aanbeveling en is er voorstander van om die om te zetten in het beleidsplan dat de implementatie van de SDGs zal regelen.
- [10] Aanbeveling 4 (voorbereiding nieuw federaal plan door volgende regering). Gezien vanuit het huidige wettelijk kader lijkt het aangewezen dat een nieuw federaal plan duurzame ontwikkeling de beste invulling kan vormen van de nood aan een omvattend beleidsplan. De raad vraagt evenwel aan de huidige regering te onderzoeken op welke manier het huidige wettelijk kader op zich meer in lijn kan gebracht worden met het internationale kader dat nu met de SDGs bestaat (onder meer op het vlak van de timing van cycli, de nood aan een structurele participatie door de stakeholders, de nood aan een horizontale en verticale verankering).
- [11] Aanbeveling 5 (coördinatie tussen federaal en gewestelijk beleidsniveau). De raad steunt deze aanbeveling, maar vindt dat er meer nodig is, onder meer een sterker uitgebouwde nationale strategie.
- [12] Aanbeveling 6 (vraag aan administraties om aan te geven hoe beleid bijdraagt aan welke SDGs en targets). De raad vraagt in dit verband een sterker en meer bindend mechanisme dan enkel het uitnodigen door de minister van duurzame ontwikkeling van de andere ministers om de SDGs in hun beleidsdocumenten op te nemen.
- [13] Aanbeveling 7 (definiëring van een grotere set indicatoren). De raad vraagt te onderzoeken op welke manier het gekozen indicatorenapparaat beter de externe impact van het intern beleid in kaart kan brengen, met het oog op een grotere beleidscoherentie. Het zou ook nuttig zijn om nog beter te garanderen dat de indicatoren niet alleen de afstand meten ten opzichte van de vastgelegde beleidsdoelstelling maar ook ten opzichte van de reële toestand op het terrein.
- [14] Aanbeveling 8 (vaststellen van een cijferdoel voor alle indicatoren). De raad zou deze aanbeveling willen nuanceren. Het vaststellen van een cijferdoel voor elke indicator is aangewezen wanneer dat mogelijk en relevant is.

2.3. Opmerkingen over het federaal rapport 2019

- [15] Zoals in vorige adviezen vermeld vindt de raad dat het nuttig zou zijn om als raad een inbreng te kunnen doen bij de voorbereiding van de rapporten en niet alleen na de publicatie ervan.

Bijlage 1 Stemgerechtigde leden van de algemene vergadering die deelnamen aan de stemming over dit advies

- De voorzitter en de 3 ondervoorzitters:
M. Aelvoet, M. Verjans, M. Bienstman en O. Van der Maren

- 2 van de 3 vertegenwoordiger van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
O. Beys, L. Spruyt

- de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking:
V. Rigot, B. Gloire, J. Van de Poel

- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
N. Polat, B. De Wel, S. Storme, G. De Simone

- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
P. Vanden Abeele, V. Biebel en D. Schoonhoven

- de 2 vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties
H. Baeyens, E. Herman

Totaal: 18 van de 24 stemgerechtigde leden

Bijlage 2

Vergaderingen voor de voorbereiding van dit advies

Vorbereidende werkgroepvergaderingen vonden plaats op 8 en 26 februari en 8 maart 2018.

Bijlage 3

Deelnemers aan de voorbereiding van dit advies

Voorzitter

- Brent BLEYS (UGent)

Stemgerechtigde leden FRDO en hun vertegenwoordigers

- Vanessa BIEBEL (FEB)

- Antoinette BROUYAUX (Associations 21)
- Rudy DE MEYER (11.11.11)
- Wiske JULT (11.11.11)
- Nilüfer POLAT (CGSLB-ACLVB)
- François SANA (CSC-ACV)
- Sébastien STORME (FGTB)

Wetenschappelijke raadgevers, uitgenodigde experts en andere raden

- Mathijs BUTS (Federaal Planbureau)
- Patricia DELBAERE (Bureau Fédéral du Plan)
- Jacques de GERLACHE (GreenFacts)
- Alain HENRY (Bureau Fédéral du Plan)
- Lucie LOBET (CCE-CRB)
- Pieter NOENS (Minaraad)
- Maggi POPPE (Nederlandstalige Vrouwenraad)
- Sana SELLAMI (CRB-CCE)

Verontschuldigd

- Brigitte GLOIRE (Oxfam Solidarité)
- Dries LESAGE (UGent)
- Véronique RIGOT (CNCD – Opération 11.11.11)

Secretariaat FRDO

- Korneel AMPE
- Marc DEPOORTERE
- Koen MOERMAN
- Jan MERTENS